

ENERĢLADVOKĀTES JULIANAS KOKOTES [JULIANE KOKOTT]

SECINĀJUMI,

sniegti 2015. gada 20. maijā (1)

Lieta C-595/13

Staatssecretaris van Financiën

pret

Fiscale Eenheid X N.V. c.s.

(*Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlande) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Nodokļu tiesību akti – PVN – Sestās direktivas 77/388/EEK 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkts – Atbrīvojums no nodokļa par pašu ieguldījumu fondu pārvaldīšanu – Nekustamie pašumi kā paša ieguldījumu fonda objekts – Nekustamo pašuma faktiskā apsaimniekošana kā paša ieguldījumu fonda pārvaldīšana

I – Ievads

1. Savienības tiesību aktos PVN jomā gandrīz 40 gadus ir noteikts atbrīvojums no nodokļa par ieguldījumu fondu pārvaldīšanu, kuru Tiesa ir vairākkārt analizējusi (2). Taču tikai tagad ar šo Nīderlandes lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesai tiek uzdots jautājums, vai un kādā apmērā šis atbrīvojums attiecas arī uz nekustamo pašumu fondiem – un ne tikai uz vārtspapīru fondiem.

II – Atbilstošās tiesību normas

Tiesību akti PVN jomā

2. Laikposmā, kam ir nozīme pamatlietā, Savienības tiesību aktos PVN jomā reglamentēja Padomes 1977. gada 17. maija Sestās direktīvas 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopējā pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze (3), tās 1996. gadā spēkā esošajā redakcijā (turpmāk tekstā – “Sestās direktīva”).

3. Atbilstoši Sestās direktīvas 2. panta 1. punktam PVN ir jāmaksā tostarp par “pakalpojumu sniegšanu, ko par atlīdzību attiecīgās valsts teritorijā veicis nodokļa maksātājs, kas kā tās rīkojas”.

4. Taču saskaņā ar Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktu dalībvalstis atbrīvo no nodokļa šādos darījumus:

“6. Ķpašu dalĶbvalstu noteiktu ieguldĶjumu fondu vadĶšanu.”

5. Ŗai tiesĶbu normai atbilst ŖobrĶd spĶkĶ esoŖŖs Padomes 2006. gada 28. novembra DirektĶvas 2006/112/EK par kopĶjo pievienotŖs vĶrtĶbas nodokĶa sistĶmu (4) 135. panta 1. punkta g) apakŖpunkts. TĶdĶĶ ŖajĶ ziĶĶ Tiesas judikatĶra var tikt Ķemta vĶrĶ arĶ ŖajĶ lietĶ.

6. NĶderlandes tiesĶbĶs ar *Wet op de omzetbelasting 1968* (1968. gada ApgrozĶjuma nodokĶa likums) 11. panta 1. punkta i) apakŖpunkta 3. punktu ir noteikts, ka ieguldĶjumu fondu un kapitĶlieguldĶjumu sabiedrĶbu kolektĶvajiem ieguldĶjumiem uzkrĶto aktĶvu pĶrvaldĶšana ir atbrĶvota no apgrozĶjuma nodokĶa.

TiesĶbu akti par uzraudzĶbu attiecĶbĶ uz ieguldĶjumu fondiem

7. 1985. gada 20. decembra DirektĶvas 85/611/EEK par normatĶvo un administratĶvo aktu koordinĶciju attiecĶbĶ uz pĶrvedamu vĶrtspapĶru kolektĶvo ieguldĶjumu uzĶĶmumiem (PVKIU), (5) tĶs 1996. gadĶ spĶkĶ esoŖŖjĶ redakcijĶ (turpmĶk tekstĶ – “PVKIU direktĶva”), piemĶroŖanas joma tĶs preambulas sestajĶ apsvĶrumĶ ir aprakstĶta ŖĶdi:

“tĶ kĶ dalĶbvalstu tiesĶbu aktu koordinĶcija sĶkotnĶji jĶveic tikai attiecĶbĶ uz kolektĶvo ieguldĶjumu uzĶĶmumiem, kas nav slĶgta veida uzĶĶmumi un kas veic savu sertifikĶtu publisku tirdzniecĶbu KopienĶ un kuru vienĶgais mĶrĶis ir veikt ieguldĶjumus pĶrvedamos vĶrtspapĶros [...]; tĶ kĶ tĶdu kolektĶvo ieguldĶjumu uzĶĶmumu reglamentĶšana, uz kuriem neattiecas direktĶva, rada daŖĶdas problĶmas, kas jĶrisina ar citu noteikumu palĶdzĶbu, un uz ŖĶdiem uzĶĶmumiem attieksies vĶlĶka koordinĶcija; [...]”.

8. DirektĶvas 2011/61/ES par alternatĶvo ieguldĶjumu fondu pĶrvaldniekiem (6) (turpmĶk tekstĶ – “AIFP direktĶva”) priekŖsmets atbilstoŖi tĶs 1. pantam ir ŖĶds:

“Ar Ŗo direktĶvu paredz noteikumus par atĶauju pieŖŖirŖanu alternatĶvo ieguldĶjumu fondu pĶrvaldniekiem (AIFP), kuri SavienĶbĶ pĶrvalda un/vai tirgo alternatĶvos ieguldĶjumu fondus (AIF).”

9. AIFP direktĶvas I pielikuma saturs tostarp ir ŖĶds:

“1. MinimĶlĶs ieguldĶjumu pĶrvaldĶbas funkcijas, kuras AIFP jĶĶsteno, pĶrvaldot AIF:

a) ieguldĶjumu portfeĶa pĶrvaldĶba;

b) riska pĶrvaldĶba.

2. Citas funkcijas, kuras AIFP arĶ var Ķstenot AIF kolektĶvĶs pĶrvaldĶbas laikĶ:

a) administratĶvĶs darbĶbas:

[...]

b) tirdzniecĶba;

c) ar AIF aktĶviem saistĶtĶs darbĶbas, proti, [...] infrastruktĶru pĶrvaldĶba, nekustamĶ ĶpaŖuma pĶrvaldĶbas darbĶbas [...].”

III – Pamatlieta

10. Pamatlieta ir par *Fiscale Eenheid X N. V.* c.s. (turpmĶk tekstĶ – “X”) maksĶjamo PVN par

1996. gadu.

11. X ir nodokļu maksātāju apvienība, kurā ir apvienojušies vairākas sabiedrības, kas, piemērojot PVN, kopīgi tiek uzskatītas par vienu nodokļu maksātāju. Pie X pieder arī sabiedrība A *Beheer N.V.* (turpmāk tekstā – “A”).

12. A 1996. gadā sniedza pakalpojumus trim sabiedrībām, kuras bija dibinājušas vairāki pensiju fondi un kas nodarbojas ar nekustamo īpašumu tirdzniecību un apsaimniekošanu. Tā kā šīm sabiedrībām nebija darbinieku, A saskaņā ar līgumu pārņēma šādas funkcijas:

- a) sabiedrību vadītāja darbības;
- b) visas izpildrakstura darbības, kas sabiedrībām izriet no likuma priekšrakstiem, sabiedrību līgumiem, statātiem un pārvaldības lēmumiem;
- c) sabiedrību aktīvu pārvaldīšana, it īpaši to nekustamo īpašumu pārvaldīšana;
- d) grāmatvedība, datu apstrāde un iekšējā grāmatvedības kontrole;
- e) rēķošanu ar pilnvarotāja aktīviem, tostarp nekustamo īpašumu iegāde un pārdošana;
- f) daļu īpašnieku vai akcionāru iegāde.

13. X uzskata, ka uz visām veiktajām A darbībām attiecas atbrīvojums no nodokļa par kapitālieguldījumu sabiedrību pārvaldīšanu atbilstoši *Wet op de omzetbelasting 1968* 11. panta 1. punkta i) apakšpunkta 3) punktam. Turpretim nodokļu pārvalde uzskata, ka no nodokļa atbrīvota ir tikai nekustamo īpašumu iegāde un pārdošana, kā arī jaunu daļu īpašnieku iegāde (e) un f) apakšpunkts).

IV – Tiesvedība Tiesā

14. *Hoge Raad der Nederlanden* [Nīderlandes Augstākā tiesa], kuras izskatīšanā šobrīd ir lieta, par izšķirošu daļēji uzskata Savienības tiesību interpretāciju un tādēļ atbilstoši LESD 267. pantam Tiesai 2013. gada 21. novembrī ir uzdevusi šādus jautājumus:

“1) Vai Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka sabiedrība, kuru ir izveidojis vairāks nekā viens ieguldītājs ar vienu gu mērķi – savāktos aktīvus ieguldīt nekustamajā īpašumā, var tikt uzskatīta par īpašu ieguldījumu fondu šā noteikuma izpratnē?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar jēdzienu “vadīšana” [pārvaldība] ir jāsaprot arī sabiedrības nekustamā īpašuma faktiskā apsaimniekošana, ko sabiedrība ir uzticējusi trešajai personai?”

15. Tiesvedībā Tiesā X, Nīderlandes Karaliste, Zviedrijas Karaliste un Eiropas Komisija 2014. gada martā sniedza rakstveida viedokli. 2015. gada 4. marta tiesas sēdē lūdza ar šiem lietās dalībniekiem piedalīties arī Lielbritānijas un Ziemeļārijas Apvienotā Karaliste.

V – Juridiskais vērtējums

16. Iesniedzītāja par īpašu ieguldījumu fondu pārvaldīšanas atbrīvojumu no nodokļa atbilstoši Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktam uzdod divus jautājumus. Pirmais jautājums ir par jēdzienu “īpaši ieguldījumu fondi” (par to A sadaļā), otrs –

par j?dzienu "vad?šana" [p?rvald?ba] (par to B sada??).

A – *Par pirmo prejudici?lo jaut?jumu – "?pašiem ieguld?jumu fondiem"*

17. Atbilstoši Sest?s direkt?vas 13. panta B da?as d) punkta 6. apakšpunktam no PVN ir atbr?vota "?pašu dal?bvalstu noteiktu ieguld?jumu fondu" p?rvald?ba. Ar savu pirmo jaut?jumu iesniedz?jtiesa b?t?b? v?las noskaidrot, vai š?di ?paši ieguld?jumu fondi var sast?v?t ar? no nekustamajiem ?pašumiem.

1) ?pašas valsts uzraudz?bas nepieciešam?ba

18. Dal?bvalstis uz šo jaut?jumu, neraugoties uz j?dzienu defin?šanas ties?b?m, kuras t?m pieš?irtas ar Sest?s direkt?vas 13. panta B da?as d) punkta 6. apakšpunkta formul?jumu, nevar atbild?t patst?v?gi. Proti, attiec?b? uz "?pašu ieguld?jumu fondu" defin?šanu, ?emot v?r? m?su judikat?ru, – k? jau nesen ir konstat?jis ?ener?ladvok?ts P. Kruss Viljalons [*P. Cruz Villalón*] (7) – dal?bvalst?m ir tikai ierobežota r?c?bas br?v?ba.

19. Tiesa šaj? zi?? ir nospriedusi, ka dal?bvalsts nevar izv?l?ties no ?pašajiem ieguld?jumu fondiem tos, kuriem pien?ksies atbr?vojums, un tos, kuriem nepien?ksies; t? sav?s valsts ties?b?s var tikai defin?t j?dzienam "?pašie ieguld?jumu fondi" atbilstošus fondus (8).

20. Šim s?kotn?ji mazliet neskaidrajam izteikumam ir vienk?ršs izskaidrojums. Proti, ir j?noš?ir divas tiesisk? regul?juma jomas: pirmk?rt, ties?bu akti PVN jom?, otrk?rt, valsts uzraudz?ba p?r ieguld?to kapit?lu vai "kolekt?vo ieguld?jumu uz??mumiem", k? tie dažk?rt tiek apz?m?ti Savien?bas ties?b?s (9).

21. K? Tiesa vair?kk?rt saist?b? ar šaj? gad?jum? apstr?d?t? atbr?vojuma no nodok?a interpret?ciju ir uzsv?rusi, ties?bu akti PVN jom? tika saska?oti pirms ties?bu aktiem par uzraudz?bu (10). T?d?? Savien?bas ties?bu aktiem PVN jom? bija j?balst?s uz valsts ties?b?m, ja taj?s bija v?l?šan?s no PVN atbr?vot t?da ieguld?t? kapit?la p?rvald?bu, kas ir pak?auts ?pašai valsts uzraudz?bai (11). Proti, s?kotn?ji tikai dal?bvalstis noteica, kurus ieguld?jumu fondus regul? valsts, t?tad, uz kuriem attiecas ?paši licenc?šanas un uzraudz?bas noteikumi, it ?paši, lai aizsarg?tu ieguld?t?jus. Attiec?b? uz š?da veida valsts regul?tiem ?pašiem ieguld?jumu fondiem Savien?bas ties?b?s tika garant?tas ties?bas uz atbr?vojumu no nodok?a atbilstoši Sest?s direkt?vas 13. panta B da?as d) punkta 6. apakšpunktam.

22. Tiesa gan l?dz šim v?l nav *expressis verbis* nor?d?jusi, ka atbr?vojums no nodok?a b?tu j?attiecina tikai uz akt?viem, kas ir pak?auti ?pašai valsts uzraudz?bai. Ta?u ac?mredzami šis viedoklis ir judikat?ras pamat?.

23. Proti, p?c tam, kad Savien?bas l?men? ar PVKIU direkt?vu s?ka par?d?ties tiesiskais regul?jums par ieguld?jumu fondu ?pašu valsts uzraudz?bu, Tiesa ierobežoja dal?bvalstu r?c?bas br?v?bu attiec?b? uz ?pašu ieguld?jumu fondu Sest?s direkt?vas 13. panta B da?as d) punkta 6. apakšpunkta izpratn? defin?šanu, – dal?bvalst?m akt?vi, kas ir regul?ti PVKIU direkt?v?, noteikti ir j?uzskata par "?pašiem ieguld?jumu fondiem" (12). L?dz ar to dal?bvalstu j?dzienu defin?šanas ties?bas tika aizst?tas ar ties?bu aktu par uzraudz?bu saska?ošānu (13).

24. Ta?u, cikt?l uzraudz?bas ties?bas nav regul?tas Savien?bas l?men?, dal?bvalst?m joproj?m ir defin?šanas ties?bas. Tas t?d??, ka Savien?bas likumdev?js PVKIU direkt?vas preambulas sestaj? apsv?rum? ir izkl?st?jis, ka saska?ošāna "s?kotn?ji" j?veic tikai attiec?b? fondiem, kas nav sl?gti ieguld?jumu fondi un kas iegulda tikai p?rvedamos v?rtspap?ros. T?d?? Tiesa var?ja konstat?t, ka uz sl?gtu ieguld?jumu sabiedr?bu, kuras valsts uzraudz?ba nav noteikta Savien?bas ties?b?s, tom?r var attiekties ?paša ieguld?jumu fonda j?dziens atbilstoši Sest?s

direkt?vas 13. panta B da?as d) punkta 6. apakšpunktam (14).

25. Š? situ?cija attiec?b? uz šo lietu nav main?jusies. Tas t?d??, ka pamatliet?, kur? ir j??em v?r? 1996. gad? sp?k? esoš?s ties?bu normas, v?l nevar notikt atsaukšan?s uz plašo ties?bu aktu par ieguld?jumu fondu uzraudz?bu saska?ošānu AIFP direkt?v?.

26. L?dz ar to j?dziens “?paši ieguld?jumi fondi” Sest?s direkt?vas 13. panta B da?as d) punkta 6. apakšpunkta izpratn? katr? zi?? saska?? ar iepriekš?j?m ties?bu norm?m ir regul?ts gan Savien?bas ties?b?s, gan valsts ties?b?s. Cikt?l Savien?bas ties?b?s ar PVKIU direkt?vu ieguld?jumu fondi ir pak?auti ?pašai valsts uzraudz?bai, tas ir ?pašs ieguld?jumu fonds atbr?vojuma no nodok?a izpratn?. Turkl?t, cikt?l dal?bvalstis attiec?b? uz citiem ieguld?jumu fondu veidiem ir paredz?jušas ?pašu valsts uzraudz?bu, uz tiem b?t?b? ar? attiecas atbr?vojums no nodok?a.

27. Š?di ir j?saprot ar? m?su judikat?ra, saska?? ar kuru dal?bvalst?m par ?pašiem ieguld?jumu fondiem ir j?uzskata ar? t?di fondi, kas gan nav kolekt?vie ieguld?jumu fondi PVKIU direkt?vas izpratn?, bet tiem vismaz l?dzin?s tik ?oti, ka tie ar tiem konkur? (15). Š?da konkurence b?t?b? var past?v?t tikai starp ieguld?jumu fondiem, kas ir pak?auti ?pašai valsts uzraudz?bai. Tikai š?ds ieguld?jumu fonds var atrasties vien?dos konkurences apst?k?os, un tas var b?t pievilc?gs vienam un tam pašam ieguld?t?ju lokam.

28. Spriedums *ATP PensionService*, kur? Tiesa konstat?ja, ka ar? uz arodpensiju fondiem var attiekties ?pašu ieguld?jumu fondu j?dziens (16), ar? ir sader?gs ar ?pašas valsts uzraudz?bas pras?bu. Tas t?d??, ka ar? uz arodpensiju sist?m?m, k? tas izriet no Direkt?vas 2003/41/EK par papildpensijas kapit?la uzkr?šanas instit?ciju darb?bu un uzraudz?bu (17), b?t?b? attiecas š?da uzraudz?ba.

29. Visbeidzot, atbr?vojuma no nodok?a piem?rošanas jomas attiecin?šana tikai uz ieguld?jumu fondiem, kas ir pak?auti ?pašai valsts uzraudz?bai, atbilst ar? Tiesas past?v?gāj? judikat?r? atk?rtotajai pras?bai ar atbr?vojumiem no nodok?a saist?tos j?dzienus interpret?t šauri (18). Tas t?d??, ka, ja atbr?vojums no nodok?a attiektos ar? uz neregul?tiem ieguld?jumu fondiem, t? piem?rošanas joma b?tu ?oti plaša. Tad par ?pašiem ieguld?jumu fondiem var?tu uzskat?t, piem?ram, ar? sabiedr?bas, kas darbojas k? holdingi attiec?b? uz l?dzdal?bu uz??mum?, uz ko tiesas s?d? pareizi nor?d?ja Apvienot? Karaliste.

30. Šaj? liet? ir j?konstat?, ka ieguld?jumu fondam, kas sast?v tikai no nekustamajiem ?pašumiem, nav piem?rojami Savien?bas ties?bu akti par uzraudz?bu, kas bija sp?k? 1996. gad?. PVKIU direkt?va atbilstoši t?s 1. panta 1. punktam un 2. punkta pirmajam ievilkumam ir piem?rojama tikai ieguld?jumu fondiem, kas sast?v no p?rvedamajiem v?rstpap?riem.

31. L?dz ar to ieguld?jumu fonds, kas sast?v no nekustamajiem ?pašumiem, var b?t ?pašs ieguld?jumu fonds Sest?s direkt?vas 13. panta B da?as d) punkta 6. apakšpunkta izpratn? tikai tad, ja valsts ties?b?s ir paredz?ta ?paša valsts uzraudz?ba p?r š?du ieguld?jumu fondu. To, vai tas t? ir pamatliet?, no iesniedz?jtiesas sniegtaj?m zi??m nevar secin?t, un tas ir j?p?rbauda pašai iesniedz?jtiesai.

2) Nekustamais ?pašums k? pie?aujams ?pašais ieguld?jumu fonds

32. Ja iesniedz jtiesa konstat tu, ka tr s sabiedr bas, kur m A ir sniegusi daž dus pakalpojumu, bija pak autas pašai valsts uzraudz bai, rodas ar jaut jums par to, vai š ds pašs ieguld jumu fonds saska?? ar valsts ties bu aktiem par uzraudz bu ir j uzskata ar par pašu ieguld jumu fondu Sest s direkt vas 13. panta B da as d) punkta 6. apakšpunkt noteikt atbr vojuma no nodok a izpratn?.

33. Tas t d??, ka atbilstoši judikat rai dal bvalstu j dzienu defin šanas ties bas ir ierobežotas. Ar atz šanu par “pašu ieguld jumu fondu” saska?? ar valsts ties bu aktiem par uzraudz bu, emot v r? pašo ieguld t? kapit la tiesisko regul jumu, vien nepietiek, lai piem rotu atbr vojumu. Gluži otr di, papildus ir nepieciešams, lai fondi atbilstu j dzienam “paši ieguld jumu fondi” Sest s direkt vas 13. panta B da as d) punkta 6. apakšpunkta izpratn? un uz tiem attiektos atbr vojums saska?? ar š s direkt vas m r?i un nodok u neitralit tes principu (19).

34. T tad, pat ja tr s sabiedr bu, kur m A ir sniegusi daž dus pakalpojumu, darb ba b tu bijusi pak auta pašai valsts uzraudz bai, to uzskat šana par pašu ieguld jumu fondu Sest s direkt vas 13. panta B da as d) punkta 6. apakšpunkta izpratn? var tu b t liegta t d??, ka uz ieguld jumu fondiem, kas sast v no nekustamajiem pašumiem, neattiecas š atbr vojuma no nodok a m r?is.

35. Saska?? ar past v go judikat ru atbr vojuma no nodok a m r?is ir atvieglot ieguld t?jiem ieguld t v rtspap ros ar ieguld jumu fondu starpniec bu, izsl dzot ar PVN saist tas izmaksas un t d? j di nodrošinot kop j s PVN sist mas neitralit ti, neietekm jot izv li starp tiešu ieguld jumu v rtspap ros un ieguld jumu, izmantojot kolekt vo ieguld jumu uz??mumu starpniec bu. Ta u Tiesa *expressis verbis* šo m r?a aprakstu, kas attiecas tikai uz v rtspap riem, neuzskata par vien go atbr vojuma no nodok a m r?i (20).

36. Par pamatu atbr vojuma no nodok a m r?a noteikšanai ir izmantojams Sest s direkt vas 13. panta B da as d) punkta 6. apakšpunkta formul jums. Taj? visp r?gi tiek run ts par “pašiem ieguld jumu fondiem”, ta u ne par noteiktu ieguld jumu formu. T d?? nav secin ms, ka šim atbr vojumam no nodok a ir j veicina tikai ieguld jumus v rtspap ros, bet ne citus ieguld jumu veidus.

37. Tom r iesniedz jtiesai ir šaubas par to, vai Tiesas formul tais atbr vojuma no nodok a m r?is nekustamo pašumu gad jum? var tikt izpild ts. Tas t d??, ka tiešs ieguld jums nekustamajos pašumos visp r?gi tiek aplikts ar PVN. Š iet, ka š iebilduma pamat? ir doma, ka pret ji min tajam tiešs ieguld jums v rtspap ros atbilstoši Sest s direkt vas 13. panta B da as d) punkta 5. apakšpunktam parasti netiek aplikts ar nodokli. Ja tiešs ieguld jums nekustamajos pašumos tik un t? neesot atbr vots no nodok a – t ds, š iet, ir iesniedz jtiesas viedoklis –, ar nekustamo pašumu fonda p rvald šana neb tu atbr vojama no PVN, lai iev rotu neitralit ti nodok u jom? pret tiešu ieguld jumu un fondu ieguld jumu nekustamajos pašumos.

38. Ta u jaut jumam, vai ieguld jumu fonda akt vu ieg dei un p rdošanai ir vai nav j uzliek nodok i, attiec b? uz Tiesas defin to atbr vojuma no nodok a par pašu ieguld jumu fondu p rvald šanu m r?i nav noz mes. Sest s direkt vas 13. panta B da as d) punkta 6. apakšpunkta vien l dz gas attieksmes pret tiešu ieguld jumu un ieguld jumu pašos ieguld jumu fondos m r?is tiek sasniegts t d? j di, ka pašu ieguld jumu fondu p rvald šana – ko tieša ieguld juma gad jum? veic pats ieguld t?js un kas t d? j di jau s kotn ji netiek aplikta ar PVN – netiek papildus aplikta ar PVN. Ieg d joties un p rdodot ieguld jumu fonda akt vus, pret tiešo ieguld jumu un ieguld jumu pašos ieguld jumu fondos tik un t? b t b? tiek stenota vien l dz ga attieksme, jo parasti abos gad jumos PVN netiek vai tiek piem rots neatkar gi no ieguld juma priekšmeta.

39. Līdz ar to atbrīvojuma no nodokļa mērķis tiek sasniegts arī ieguldījuma nekustamajos pašumos gadījumā, nepiemērojot ieguldījumiem fondos ar PVN saistītas papildu izmaksas, kas tieša ieguldījuma nekustamajos pašumos gadījumā nerastos. Tas, ka Tiesa līdz šim šo mērķi ir attiecinājusi tikai uz vērtpapāriem, ir saistīts ar līdz šim izskatīto lietu priekšmetu, kā arī zināmos apstākļos arī ar to, ka Savienības tiesību akti par uzraudzību ilgu laiku pastāvēja tikai attiecībā uz vērtpapāru aktīviem.

40. Kā tas izriet no PVKIU direktīvas preambulas sestā apsvēruma, 19. panta 1. punkta e) apakšpunkta un 24. panta, tiesību aktos par uzraudzību parasti tomēr nav regulēti tikai kolektīvo vērtpapāru ieguldījumu uzņēmumi, bet arī citi kolektīvo ieguldījumu uzņēmumi. Līdz ar to ieguldījumi vērtpapāros ir tikai īpaša regulēto ieguldījumu daļa. To apstiprina šobrīd spēkā esošā AIFP direktīva, kas Savienības līmenī ir vienīgā saskaņošanas solis attiecībā uz īpašo valsts uzraudzību pār ieguldījumu fondiem. AIFP direktīva, kā tas *expressis verbis* izriet no tās preambulas 34. apsvēruma, tostarp ir piemērojama arī nekustamo īpašumu fondiem.

41. Ēmot vērā minēto, ar Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā noteiktā atbrīvojuma no nodokļa attiecināšanu arī uz nekustamo īpašumu fondiem tiek novērstas arī nodokļu neitralitātes principa pārkāpums. Tas tādēļ, ka, ciklā ieguldījumu fondi ir pakārtoti salīdzināmai īpašai valsts uzraudzībai neatkarīgi no tā, vai tas sastāv no vērtpapāriem vai nekustamajiem īpašumiem, starp šo ieguldījumu fondu veidiem pastāv arī tieša konkurence, jo ieguldītājam abos gadījumos, galu galā, ir svarīga tikai par to kapitālu maksātie procenti. Tāpēc saskaņā ar pastāvīgo judikatūru nodokļu neitralitātes princips nepieļauj atšķirīgu attieksmi no PVN viedokļa pret līdzīgām un tādēļ savstarpēji konkurējošām precēm vai pakalpojumiem (21).

42. Visbeidzot, par nepamatotu es uzskatu arī Zviedrijas Karalistes iebildumu par šīetami neesošo daļējo risku nekustamo īpašumu fonda gadījumā. Saskaņā ar judikatūru īpašu ieguldījumu fondu gadījumā gan ir jābūt atļautai riska, kuru uzņemas ieguldītāji, daļšana (22). Tāpēc, arī ja nekustamo īpašumu fonds *per definitionem* iegulda tikai nekustamajos pašumos, šāds veids notiek riska daļšana. Tas tādēļ acīmredzot ir gadījumā, kad ieguldītājs tiek vairākos nekustamajos pašumos, tāpēc attiecas tāpat uz vienu lielu nekustamo īpašumu, jo šājs gadījumā, piemēram, risks par nekustamo īpašuma neapdzīvošanu tiek sadalīts starp vairākiem dzīvokļu vai uzņēmumu vienībām. Līdzīgā iemesla dēļ arī īpaši ieguldījumu fondi, kas sastāv no vērtpapāriem, var būt attiecināmi tikai uz vienu konkrētu nozari, tādējādi nezaudējot atbrīvojumu no nodokļa.

43. Līdz ar to arī nekustamo īpašumu fondi, kuri valsts tiesībās kā īpaši ieguldījumu fondi ir pakārtoti īpašai valsts uzraudzībai, ir jāuzskata par īpašiem ieguldījumu fondiem Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā ietvertā atbrīvojuma no nodokļa izpratnē.

3) Secinājumi

44. Līdz ar to uz pirmo prejudiciālo jautājumu ir jāatbild tādējādi, ka sabiedrība, kuru ir izveidojis vairāki nekā viens ieguldītājs ar vienu vienīgu mērķi, proti, uzkrātos aktīvus ieguldīt nekustamajos pašumos, var tikt uzskatīta par īpašu ieguldījumu fondu Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkta izpratnē, ja attiecīgā daļējvalsts to ir pakļāvusi īpašai valsts uzraudzībai.

B – Par otro prejudiciālo jautājumu – “pārvaldīšanu”

45. Otrās prejudiciālās jautājums ir par jādziēna “pārvaldīšana” interpretāciju Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunktā ietvertā atbrīvojuma no nodokļa izpratnē. Iesniedzītāja jautā, vai tas attiecas arī uz trešajai personai nodotu īpašu ieguldījumu fonda

nekustamo ?pašumu faktisku apsaimniekošanu. Nekustam? ?pašuma faktisk? apsaimniekošana atbilstoši iesniedz?jtiesas l?mumam aptver it ?paši t? iz?r?šanu, esošo ?res attiec?bu p?rvald?šanu, k? ar? uztur?šanas pas?kumu organiz?šanu un uzraudz?bu.

46. No iesniedz?jtiesas l?muma pamatojuma izriet, ka ar "trešo personu" ir dom?ta A. T? k? A no trim sabiedr?b?m ir p?r?musi *visus* p?rvald?šanas pakalpojumus, tostarp uz??mumu vad?šanu, šaj? gad?jum? nerodas jaut?jums, kuru Tiesa ir atk?rtoti v?rt?jusi, proti, k?dos apst?k?os treš? persona p?rvald?t?js var sniegt no nodok?a atbr?votus *atseviš?us* p?rvald?šanas pakalpojumus k? ?paša ieguld?jumu fonda faktisk? p?rvald?t?ja apakšuz??m?js (23).

47. L?dz ar to šaj? liet? runa ir tikai par to, kas veido p?rvald?šanu atbr?vojuma no nodok?a izpratn?. Vai š?da p?rvald?šana, k? par to diskut?ja lietas dal?bnieki, noz?m? tikai nekustamo ?pašumu ieg?di un p?rdošanu vai ar? to faktisko apsaimniekošanu?

48. K? jau Tiesa ir konstat?jusi, to, kas ietilpst p?rvald?šan? Sest?s direkt?vas 13. panta B da?as d) punkta 6. apakšpunkta izpratn?, nosaka tikai Savien?bas ties?bas; šaj? zi?? dal?bvalst?m nav r?c?bas br?v?bas (24).

49. Tom?r m?su judikat?r? p?rvald?šanas j?dziens v?l nav ticis piln?b? defin?ts. Skaidrs ir tikai tas, ka dar?jumiem, uz kuriem attiecas šis atbr?vojums, ir j?b?t "rakstur?giem" kolekt?vo ieguld?jumu uz??mumu darb?bai (25).

50. V?rt?jums par to, kas ir "rakstur?gs" ?paša ieguld?jumu fonda p?rvald?šanai, ir atkar?gs no ?paš? ieguld?jumu fonda objekta. Š?da ?paša ieguld?jumu fonda j?ga un m?r?is ir akt?vu saglab?šana un vairošana. T?d?? š?du akt?vu p?rvald?šanai rakstur?gs ir viss, kas ir j?dara p?rvaldniekam, lai var?tu saglab?t vi?am uztic?to ieguld?jumu fondu un no t? g?tu pe??u. Šaj? zi?? tam attiec?gie ieguld?juma objekti ir pien?c?gi j?apsaimnieko. Tas, ko tas noz?m? s?k?k, var tikt noteikts tikai atkar?b? no ieguld?juma akt?viem.

51. Ja runa ir par nekustamajiem ?pašumiem, b?t?b? to v?rt?ba var tikt saglab?ta un no tiem var tikt g?ta pe??a tikai tad, ja nekustamie ?pašumi tiek ar? faktiski apsaimniekoti. Proti, tikai nekustamo ?pašumu ?pašumties?bu pieder?šana parasti nenes pe??u.

52. Turpretim, ja ?paša ieguld?jumu fonda gad?jum? runa ir par sabiedr?bu da??m, da?u ?pašniekam b?t?b? pašam nav j?r?kojas, lai g?tu pe??u. Tas t?d??, ka sabiedr?bas uz??mumu vada t?s neatkar?ga vad?ba.

53. T?d?? pie ieguld?juma akt?vu pien?c?gas apsaimniekošanas pieder, piem?ram, v?rtspap?ru akt?vu, kas sast?v no akcij?m, gad?jum? tikai akciju ?pašnieka ties?bu, piem?ram, balssties?bu, izmantošana. Turpretim da?u ?pašniekam nav nek?du ties?bu faktiski p?rvald?t t?das sabiedr?bas uz??mumu, kura da?as tam pieder. T?d?? nekustam? ?pašuma faktiska apsaimniekošana ar? nevar tikt sal?dzin?ta ar t?das sabiedr?bas uz??muma faktisku p?rvald?šanu, kuras da?as pieder v?rtspap?ru fondam un kas ?sti nav "p?rvald?šana" Sest?s direkt?vas 13. panta B da?as d) punkta 6. apakšpunkt? ietvert? atbr?vojuma no nodok?a izpratn?.

54. L?dz ar to ?paša ieguld?jumu fonda p?rvald?t?js akciju gad?jum? galvenok?rt var aprobežoties ar vienk?ršu sabiedr?bas da?u tur?šanu, lai g?tu pe??u, savuk?rt nekustamo ?pašumu gad?jum? parasti ar to tieši nepietiek.

55. Šo viedokli apstiprina sp?k? esošie Savien?bas ties?bu akti par uzraudz?bu. T?, piem?ram, AIFP direkt?vas I pielikuma 2. punkta c) apakšpunkt? ir paredz?ts, ka pie funkcij?m, kuras var ?stenot AIF p?rvaldnieks un kuras t?d?j?di ir pak?autas iest?žu uzraudz?bai, l?dz?s "administrat?v?m darb?b?m" pieder ar? "infrastrukt?ru p?rvald?ba" un "nekustam? ?pašuma

pārvaldības darbības”, tātad nekustamo pašumu faktiskā pārvaldīšana. Pašu ieguldījumu fondu, kuriem ir piemērojama PVKIU direktīva, gadījumā Tiesa atsaucas arī uz attiecīgās direktīvas II pielikuma ietvertu darbību aprakstu attiecībā uz ieguldījumu fondiem vai ieguldījumu sabiedrībām. Proti, saskaņā ar judikatūru PVKIU direktīvas II pielikuma norādītā “administratīvā vadība” līdzās portfela pārvaldei katrā ziņā ir raksturīga darbība (26). Līdz ar to, lai gan AIFP direktīva vēl nav piemērojama pamatlietā, tās tiesību normas parāda, ka nekustamo pašumu faktiskā pārvaldīšana ir viena no nekustamo pašumu fonda “raksturīgajām” funkcijām.

56. Visbeidzot, pret jūdziena “pārvaldīšana” attiecināšanu uz nekustamo pašuma faktisku pārvaldīšanu neliecina arī fakts, ka nekustamo pašuma pārvaldīšana, kuru atsevišķs ieguldītājs ir uzdevis veikt trešajai personai, nav atbrīvota no PVN. Proti, Tiesa spriedumā *GfBK* jau noraidīja līdzīgu argumentu par konsultāciju par vērtspapīru ieguldīšanu pakalpojumiem (27). Ēmot arī atbrīvot no nodokļa mērķi (28), runa ir tikai par salīdzinājumu starp ieguldījumu nekustamo pašumu fondā un tiešu ieguldījumu nekustamajā pašumā, kura gadījumā pats ieguldītājs veic faktisko apsaimniekošanu un attiecībā uz kuru arī netiek piemērots PVN. Līdz ar to nekustamo pašumu fonda pārvaldnieka veiktais nekustamo pašuma faktiskās apsaimniekošanas atbrīvotā mērķis – atbilstoši atbrīvot no nodokļa mērķim – ir neitralitātes ieviešana attiecībā uz izvēli starp tiešu ieguldījumu nekustamajā pašumā vai ieguldījumu nekustamo pašumu fondā.

57. Līdz ar to uz otro prejudiciālo jautājumu ir jāatbild tādējādi, ka jūdziens “pārvaldīšana” Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkta izpratnē attiecas arī uz pašu ieguldījumu fondu nekustamo pašumu faktisko apsaimniekošanu.

VI – Secinājumi

58. Līdz ar to es iesaku uz *Hoge Raad der Nederlanden* prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Sestās direktīvas 13. panta B daļas d) punkta 6. apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka

– sabiedrība, kuru ir izveidojis vairāk nekā viens ieguldītājs ar vienu vienīgu mērķi uzkrātots aktīvus ieguldīt nekustamajos pašumos, var tikt uzskatīta par “pašu ieguldījumu fondu”, ja attiecīgā dalībvalsts to ir pakļāvusi pašai valsts uzraudzībai;

– šāda paša ieguldījumu fonda “pārvaldīšana” attiecas arī uz nekustamo pašumu faktisko apsaimniekošanu.

1 – Oriģinālvārdi – vācu.

2 – Spriedumi *Abbey National* (C-169/04, EU:C:2006:289), *JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust* un *The Association of Investment Trust Companies* (C-363/05, EU:C:2007:391), *Deutsche Bank* (C-44/11, EU:C:2012:484), *GfBk* (C-275/11, EU:C:2013:141, 30. punkts), *Wheels Common Investment Fund Trustees u.c.* (C-424/11, EU:C:2013:144, 19. punkts) un *ATP PensionService* (C-464/12, EU:C:2014:139, 43. punkts); skat. arī ģenerālvokāta L. M. Pojareša Maduru [*L. M. Poiars Maduro*] secinājums lietā *BBL* (C-8/03, EU:C:2004:309) un ģenerālvokātes E. Šārpstones [*E. Sharpston*] secinājums lietā *PPG Holdings* (C-26/12, EU:C:2013:254).

3 – OV L 145, 1. lpp.; OV pašais izdevums latviešu valodā, 9. nod., 1. sēj., 23.–62. lpp.

4 – OV L 347, 1. lpp.

5 – OV L 375, 3. lpp.; OV ?pašais izdevums latviešu valod?, 6. nod., 1. s?j., 139.–154. lpp.; šobr?d sp?k? ir Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. j?lija Direkt?va 2009/65/EK par normat?vo un administrat?vo aktu koordin?ciju attiec?b? uz p?rvedamu v?rtspap?ru kolekt?vo ieguld?jumu uz??mumiem (PVKIU) (p?rstr?d?ta versija) (OV L 302, 32. lpp.), kas tom?r laika zi?? nav piem?rojama pamatliet?.

6 – Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 8. j?nija Direkt?va 2011/61/ES par alternat?vo ieguld?jumu fondu p?rvaldniekiem un par groz?jumiem Direkt?v? 2003/41/EK, Direkt?v? 2009/65/EK, Regul? (EK) Nr. 1060/2009 un Regul? (ES) Nr. 1095/2010 (OV L 174, 1. lpp.).

7 – Skat. ?ener?ladvok?ta P. Krusa Viljalona secin?jumus liet? *ATP PensionService* (C?464/12, EU:C:2013:840, 34.–36. punkts).

8 – Spriedumi *Wheels Common Investment Fund Trustees* u.c. (C?424/11, EU:C:2013:144, 17. punkts) un *ATP PensionService* (C?464/12, EU:C:2014:139, 41. punkts); skat. ar? spriedumu *JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust* un *The Association of Investment Trust Companies* (C?363/05, EU:C:2007:391, 41.–43. punkts).

9 – PVKIU direkt?vas 1. panta 3. punkt? š?da uz??muma j?dziens ir attiecin?ts gan uz p?rvald?tiem “ieguld?jumu fondiem”, gan nep?rvald?t?m “ieguld?jumu sabiedr?b?m”; turpretim AIFP direkt?v? j?dziens “ieguld?jumu fondi” tiek saprasts k? virsji?dziens (skat. 1. pantu un 2. panta 2. punkta b) apakšpunktu).

10 – Skat. spriedumus *Abbey National* (C?169/04, EU:C:2006:289, 55. punkts) un *JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust* un *The Association of Investment Trust Companies* (C?363/05, EU:C:2007:391, 32. punkts).

11 – Skat. jau manus secin?jumus liet?s *Abbey National* (C?169/04, EU:C:2005:523, 41. punkts) un *JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust* un *The Association of Investment Trust Companies* (C?363/05, EU:C:2007:125, 16. punkts).

12 – Spriedumi *Wheels Common Investment Fund Trustees* u.c. (C?424/11, EU:C:2013:144, 23. punkts) un *ATP PensionService* (C?464/12, EU:C:2014:139, 46. punkts).

13 – Skat. jau manus secin?jumus liet?s *Abbey National* (C?169/04, EU:C:2005:523, 38. punkts) un *JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust* un *The Association of Investment Trust Companies* (C?363/05, EU:C:2007:125, 32. punkts).

14 – Spriedums *JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust* un *The Association of Investment Trust Companies* (C?363/05, EU:C:2007:391, 34., 35. un 37. punkts).

15 – Spriedumi *Wheels Common Investment Fund Trustees* u.c. (C?424/11, EU:C:2013:144, 24. punkts) un *ATP PensionService* (C?464/12, EU:C:2014:139, 47. punkts).

16 – Skat. spriedumu *ATP PensionService* (C?464/12, EU:C:2014:139, 59. punkts).

17 – Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 3. j?nija Direkt?va 2003/41/EK par papildpensijas kapit?la uzkr?šanas instit?ciju darb?bu un uzraudz?bu (OV L 235, 10. lpp.; OV ?pašais izdevums latviešu valod?, 5. nod., 4. s?j., 350.–361. lpp.).

18 – Skat. it ?paši spriedumus *Velker International Oil Company* (C?185/89, EU:C:1990:262, 19.

punkts), *Stockholm Lindöpark* (C?150/99, EU:C:2001:34, 25. punkts) un *Granton Advertising* (C?461/12, EU:C:2014:1745, 25. punkts).

19 – Skat. spriedumu *JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust* un *The Association of Investment Trust Companies* (C?363/05, EU:C:2007:391, 53. punkts); šaj? zi?? skat. ar? spriedumu *ATP PensionService* (C?464/12, EU:C:2014:139, 42. punkts).

20 – Skat. spriedumus *Abbey National* (C?169/04, EU:C:2006:289, 62. punkts), *JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust* un *The Association of Investment Trust Companies* (C?363/05, EU:C:2007:391, 45. punkts), *GfBk* (C?275/11, EU:C:2013:141, 30. punkts), *Wheels Common Investment Fund Trustees u.c.* (C?424/11, EU:C:2013:144, 19. punkts) un *ATP PensionService* (C?464/12, EU:C:2014:139, 43. punkts).

21 – Skat., piem?ram, spriedumus Komisija/Francija (C?481/98, EU:C:2001:237, 22. punkts), *Marks & Spencer* (C?309/06, EU:C:2008:211, 47. punkts) un *Pro Med Logistik* (C?454/12 un C?455/12, EU:C:2014:111, 52. punkts).

22 – Spriedums *ATP PensionService* (C?464/12, EU:C:2014:139, 51. un 59. punkts).

23 – Šaj? zi?? skat. spriedumus *Abbey National* (C?169/04, EU:C:2006:289, 67. punkts), *GfBk* (C?275/11, EU:C:2013:141, 20. un 21. punkts) un *ATP PensionService* (C?464/12, EU:C:2014:139, 63. un 65. punkts).

24 – Skat. spriedumu *Abbey National* (C?169/04, EU:C:2006:289, 40.–43. punkts).

25 – Spriedumi *Abbey National* (C?169/04, EU:C:2006:289, 63. punkts), *Deutsche Bank* (C?44/11, EU:C:2012:484, 31. punkts) un *ATP PensionService* (C?464/12, EU:C:2014:139, 65. punkts).

26 – Spriedumi *GfBk* (C?275/11, EU:C:2013:141, 22. un 25. punkts) un *ATP PensionService* (C?464/12, EU:C:2014:139, 66. un 67. punkts); skat. ar? spriedumu *Abbey National* (C?169/04, EU:C:2006:289, 64. punkts).

27 – Skat. spriedumu *GfBk* (C?275/11, EU:C:2013:141, 29. un 30. punkts).

28 – Skat. iepriekš 35. punktu.